

پاسخنامه مدارس شهرستان

پایه :	۲	موضوع :	منطق ۲
تاریخ :	۹۲/۰۳/۰۸	ساعت :	۱۸

نام کتاب: منطق مظفر یا منطق تعلیمی، از تقسیمات المملیه تا صناعت فمسل (از ص ۱۱۳ تا ۱۵۱)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. جهت قضیه «هر انسانی بالفعل راه رونده است» را بنویسید؟ ج ۱۲۲
- أ. مشروطه عامه ب. دائمه مطلقه ج. مطلقه عامه د. عرفیه عامه
۲. کدام گزینه در اخذ نتیجه از استثنائی اتصالی صحیح است؟ ج ۲۲۸
- أ. استثناء عین التالی لیتج عین المقدم ب. استثناء نقیض المقدم لیتج نقیض التالی
- ج. استثناء نقیض التالی لیتج نقیض المقدم د. استثناء عین المقدم لیتج نقیض التالی
۳. قضیه «هر اجتماع نقیضینی محال است» چه نوع قضیه حملیه‌ای است؟ أ ۱۱۴
- أ. ذهنیه ب. خارجیه ج. حقیقیه د. عنادیه
۴. قضیه «زید یا در آب است و یا غرق نمی‌شود» چه نوع شرطیه منفصله‌ای است؟ ج ۱۲۹ (۳ع - ۲ د)
- أ. حقیقیه ب. مانعة الجمع ج. مانعة الخلو د. اتفاقیه

سؤالات تشریحی:

۱. «تناقض» را تعریف کرده، شروط آن را ذکر نمایید. ۱۳۳-۱۳۴

اختلاف فی القضیتین یقتضی لذاته أن تكون إحداهما صادقة والأخرى كاذبة (اختلاف دو قضیه به گونه‌ای که ذاتاً مقتضی صدق یک قضیه و کذب دیگری باشد). شروط تحقق تناقض عبارت‌اند از: وحدت‌های هشت‌گانه در موضوع، محمول، زمان، مکان، قوه و فعل، کل و جزء، شرط، اضافه.

در تناقض هشت وحدت شرط دان * وحدت موضوع و محمول و مکان
وحدت شرط و اضافه، جزء و کل * قوه و فعل است در آن آخر زمان

۲. عکس نقیض موافق و مخالف قضایای زیر را بنویسید. ۱۵۴-۱۴۵

أ. هر انسانی حیوان است

ج. عکس نقیض: هر غیر حیوانی غیر انسان است، هیچ غیر حیوانی انسان نیست

ب. بعضی پرندگان سفید هستند

عکس نقیض ندارد

ج. هیچ حیوانی سنگ نیست

ج. عکس نقیض: بعضی غیر سنگ‌ها حیوان هستند، بعضی غیر سنگ‌ها غیر حیوان نیستند

د. بعضی حیوانات انسان نیستند

ج. عکس نقیض: بعضی غیر انسان‌ها غیر حیوان نیستند، بعضی غیر انسان‌ها حیوان هستند

۳. نتیجه قیاس‌های زیر را بنویسید و روشن کنید در هر قیاس، کدام یک از اقسام اشکال اربعه است؟

۱۸۲	ا. بعضی از گدایان فقیر هستند	هر فقیری مستحق صدقه است	ج. بعضی گدایان مستحق صدقه هستند - شکل اول
۲۰۳	ب. هر انسانی حیوان است	هر ناطقی انسان است	ج. بعضی حیوانات ناطق هستند - شکل چهارم
۱۸۸	ج. بعضی معادن، طلا هستند	هیچ نقره‌ای، طلا نیست	ج. بعضی معادن، نقره نیستند - شکل دوم
۱۹۳	د. هر مسلمانی معتقد به خدا است	هیچ مسلمانی دروغگو نیست	ج. بعضی معتقدان به خدا دروغگو نیستند - شکل سوم

۴. قوانین و شروط عمومی «قیاس اقترانی» را بیان کنید. ۱۷۶

۱. تکرار حدّ وسط ۲. ایجاب احدی المقدمتين ۳. کلیّة احدی المقدمتين ۴. النتيجة تتبع أحس المقدمتين ۵. لا انتاج من سالبة صغرى و جزئية كبرى.

* أنّ القضية المحكوم بصدقها تحوّل الى قضية تتبع الاولى فى الصدق و فى الايجاب و السلب بتبديل طرفى الاولى. ۱۴۰
۵. عبارت را در قالب مثال توضیح دهید.

تعریف عکس مستوی می‌باشد یعنی اینکه یک قضیه‌ای که حکم به صدقش شده است را با جابجایی موضوع و محمولش به قضیه دیگر تبدیل کنید که قضیه دوم در «ایجاب و سلب» و «صدق» از قضیه اول تبعیت می‌کند مثلاً عکس مستوی «کلّ انسان ناطق» «بعض الناطق انسان» می‌شود.

* قول مؤلف من قضایا متی سلّمتم لزم عنه لذاته قول آخر. ۱۶۸-۱۶۹

۶. ا. با توجه به عبارت، قیاس را تعریف کنید. ب. با قید «لذاته» چه چیزی خارج می‌شود؟

ا. گفتاری است که از قضیه‌هایی تشکیل شده که هرگاه سلامت آن قضایا پذیرفته شود از خود آنها، نتیجه دیگری حاصل می‌گردد. ب. با این قید قیاس مساوات خارج می‌شود؛ زیرا در این قیاس نتیجه فقط از مقدمات به دست نمی‌آید و لذاته نیست بلکه با کمک قضیه‌ای که خارج از قیاس مساوات است، نتیجه حاصل می‌شود.

۷. در هر یک از قیاس‌های مضمّر زیر، چه حذف یا تغییری صورت پذیرفته است؟ شکل اصلی قیاس را بازنویسی کنید. ۲۳۱-۲۳۲
ا. هذا انسان، لأنّه ناطق:

حذف کبری - تقدیم نتیجه بر صغری - اصل قیاس: هذا ناطق - کل ناطق انسان - فهذا انسان.

ب. هذا ناطق و کل ناطق انسان

حذف نتیجه - تقدیم کبری بر صغری - اصل: هذا ناطق - ناطق انسان - فهذا انسان.

* مانعة الجمع و هی تستلزم المتصلتين مقدم کل واحدة منهما عين أحد الطرفين و التالی نقیض الآخر. ۲۱۳

۸. با توجه به عبارت، قضیه منفصله مانعة الجمع «الشیء إمّا شجر أو حجر» را به متصله تبدیل کنید.

۱. اذا كان الشیء شجراً فهو ليس بحجر ۲. اذا كان الشیء حجراً فهو ليس بشجر.

۹. چرا شکل اول بدیهی الانتاج است؟ در ضمن مثالی توضیح دهید. ۱۸۰

زیرا مکان اصغر در صغری همان مکان اصغر در نتیجه است و مکان اکبر در کبری همان جایگاه اکبر در نتیجه است. مثال: این موجود ناطق است (اصغر = موضوع) - هر ناطقی انسان است (اکبر = محمول) - این موجود انسان است (اصغر = موضوع و اکبر = محمول).